

**CONSILIUL SUPERIOR
AL MAGISTRATURII
JUDECATORIA EDINEȚ**

Sediul Central

or. Edineț, str. Ștefan Vodă, 1

Tel/fax 0 246 22774

e-mail: jed@justice.md

**ВЫСШИЙ СОВЕТ
МАГИСТРАТУРЫ**

ЕДИНЕЦКИЙ СУД

Центральный Офис

г.Единец, ул.Штефан Водэ, 1

Тел/факс 0 246 22774

e-mail: jed@justice.md

Nr. 26954
„20” 12 2023

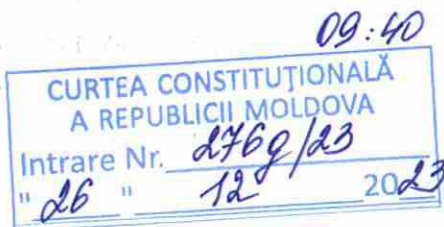
✓ **Curtea Constituțională a R. Moldova**
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Copia procurorului: Procuror
în Procuratura r. Edineț, Cristina Strelețcaia-Grinceac
mun. Edineț, str. O.Cerempei 40

Copia avocatului: Iavorski- Baidaus Ana
Mun. Chișinău, str. V. Alexandri 1, bir. 809

Copia avocatului: Irina Raducan
or. Ocnița, str. Burebista 38/17

Copia inculpatului: Boet Jim
r-ul Edineț, s. Goleni

Judecătoria Edineț, Sediul Central, Vă expediază pentru examinare încheierea din data 20 decembrie 2023, pe dosarul nr. 1-131/23, nr. PIGD1-23001003-28-1-22062023, la cauza penală de învinuire a lui Boet Jim, a.n. 23.10.1987 în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 183 al. 2 CP RM.

Anexă:

- Prezentă încheiere pe 13 file (cu ștampilă umedă),
- cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 01 file,
- sesizare privind excepția de neconstituționalitate pe 09 file,
- copia autenticată a rechizitoriului pe 30 file,
- copia autenticată a ordonanței de modificarea învinuirii din 09.10.2023 pe 05 file.

Cu respect,

Judecătorul Judecătoriei Edineț,
Sediul Central

Bîrsan Ghenadie

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume: **BOET**
2. Prenume: **JIM**

4. Numele și prenumele reprezentantului: **Iavorschi-Baidaus Ana**
5. Ocupația reprezentantului: **avocat, licența nr.2334 din 26.12.2011**

INSTANȚA DE JUDECATĂ

1. **Judecătoria Edineț, sediul Central**
2. **mun. Edineț, str. Ștefan Vodă nr. 1**
3. **Tel/fax.0246 21848**
4. **e-mail: jed@justice.md**
5. **Judecător Ghenadie Birsan**
6. **Dosar nr. 1-23001003-28-1-22062023**

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare privind excepția de neconstituționalitate are ca obiect controlul constituționalității sintagmei „(.....), cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală „, din prevederile alin.1) art. 183 Cod penal Nr. 985 din 18-04-2002, prin prisma art. art. 1 alin.3), 16, 20 alin.1), 21, din Constituția Republicii Moldova, care garantează principiul legalității încriminării, al caracterului personal al răspunderii penale, și instituie criteriile de calitate pe care trebuie să le îndeplinească o lege.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

1. Pe rolul Judecătorei Edineț, sediul Central, judecător Ghenadie Bîrsan, se află cauza penală nr. 1-23001003-28-1-22062023.
2. Reieșind din rechizitoriu, și materialele cauzei la data de 26.11.2022, Procurorul în Procuratura Edineț, Cristina Strelețcaia-Grinceac a emis Ordonanța de punere sub învinuire a cet. olandez Boet JIM, născut la 23.10.1987 în Olanda, domiciliat în rl. Edineț, sat. Goleni, prin care i se încriminează săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 183 alin.2) Cod penal al RM.
3. Din conținutul ordonanței de punere sub învinuire din 26.11.2022, bazată pe actele Inspecției Teritoriale de Muncă Edineț, și anume Procesul-verbal nr.ISM-2022-PV-62127 din 17.08.2022 și Procesului-verbal nr.ISM-2022-PV-62126 din 17.08.2022, **contestate ce se află pe rolul Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani), organul de urmărire penală a constatat că -** *”Boet Jim, în perioada de timp de la 23.08.2019 pînă la data de 29.06.2022, fiind persoana care gestionează o organizație comercială și anume, fiind administrator Î.M., Millstream Dairy” S.R.L., codul fiscal 1012600016070, adresa juridică: MD-2038, bd. Decebal 76, oficiul 515, municipiul Chișinău, Republica Moldova, activitatea economică căreia constă în creșterea bovinelor; căruia i s-a acordat anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice și fiind obligat conform art. 10 alin. 2 lit. e) și f) din Codul muncii al Republicii Moldova, art. 9 alin. (1), art. 10 alin. (1) și art. 13 lit. v) din Legea securității și sănătății în muncă nr.186- XVI din 10.07.2008, secțiunea 1 și 4 din Cerințele minime generale de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă” aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.603 din 1.1.08.2011, ca angajatorul să răspundă de asigurarea protecției muncii în unitate cu obligațiile în acest domeniu, nu a asigurat securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată, nu a întreprins măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor; inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare, nu a asigurat lucrătorii cu echipament necesar individual de protecție, deci prin urmare a manifestat superficialitate în raport cu îndeplinirea obligațiilor legale față de slariații Șoldan Alexandru, născut la 22.07.1988, locuitorul satului Goleni, raionul Edineț, și Cudreavțev Igor, născut la 01.12.1978, la fel locuitorul satului Goleni, raionul Edineț, ambii fiind angajați în funcție de îngrijitori de animale la Ferma de Lapte, amplasată în extravilanul*

satului Goleni, raionul Edineț, ce aparține Î.M., Millstream Dairy" S.R.L." (...). Astfel, Boet Jim a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 183 alin. (2) din Codul Penal al Republicii Moldova "Încălcarea regulilor de protecție a muncii", adică încălcarea de către o persoană care gestionează o organizație comercială a tehnicii securității și a altor reguli de protecție a muncii, care a provocat din imprudență decesul unei persoane.

4. Intentarea cauzei penale și aducerea învinuirii dlui Boet Jim, este bazată și pe actele Inspecției Teritoriale de Muncă Edineț, și anume Procesul-verbal nr.ISM-2022-PV-62127 din 17.08.2022 și Procesului-verbal nr.ISM-2022-PV-62126 din 17.08.2022, prin care **Inspecția Teritorială de Muncă Edineț, reprezentată de un singur inspector de muncă – dl. Cojocari Vasile, a constatat că persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative și ale altor acte normative din domeniul muncii sunt BOET JIM, administrator al ÎM "Milstream Dairy" SRL, care:**

-nu a asigurat securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată;

-nu a întreprins măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale;

-precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare, nu a asigurat lucrătorii cu echipament necesar individual de protecție, prin ce a încălcat prevederile art. 9 alin.1), art. 10 alin.1), art. 13 lit.v) din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10.07.2008.

5. Ulterior, în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată, prin Ordonanța din 09.10.2023 procurorul modifică temeiul de fapt și de drept al răspunderii penale de care este acuzat Jim Boet și anume:

Boet Jim, în perioada de timp de la 23.08.2019 pînă la data de 29.06.2022, fiind persoana care gestionează o organizație comercială și anume, fiind administrator Î.M. „Millstream Dairy” S.R.L., codul fiscal 1012600016070, adresa juridică: MD-2038, bd. Decebal 76, oficiul 515, municipiul Chișinău, Republica Moldova, activitatea economică căreia constă în creșterea bovinelor, căruia i s-a acordat anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice și în calitate de angajator fiind obligat conform prevederilor Codului muncii al Republicii Moldova, prevăzute de art. 10 alin. (2) lit. e) și f), care stipulează: "(2) Angajatorul este obligat: e) să asigure salarii condițiile de muncă corespunzătoare cerințelor de securitate și sănătate în muncă; f) să asigure salarii cu utilaj, instrumente, documentație tehnică și alte mijloace necesare pentru îndeplinirea obligațiilor lor de muncă;”, prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10.07.2008, prevăzute la art. 9 alin. (1), care stabilește: "Angajatorul este obligat să asigure securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată.", art. 10 alin. (1), care dispune: "în cadrul responsabilităților sale, angajatorul este obligat să ia măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării și instruirii, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare.", art. 10 alin. (3), care dispune: "(3) Angajatorul este obligat să aplice măsurile prevăzute la alin.(1) și (2) în baza următoarelor principii generale de prevenire: a) evitarea riscurilor profesionale; b) evaluarea riscurilor profesionale ce nu pot fi evitate; c) combaterea riscurilor profesionale la sursă;", art. 10 alin. (4) lit. a) și b), care prevede: " Fără a aduce atingere celorlalte dispoziții ale prezentei legi și ținînd seama de natura activităților din unitate, angajatorul este obligat: a) să evalueze riscurile profesionale, în special la alegerea echipamentelor de lucru, a substanțelor sau a preparatelor

chimice utilizate, precum și la amenajarea locurilor de muncă; b) să asigure, ulterior evaluării prevăzute la lit.a) și în funcție de necesități, aplicarea de către angajator a măsurilor de prevenire, precum și a metodelor de producție și de lucru care să ducă la îmbunătățirea nivelului securității și al protecției sănătății lucrătorilor și să fie integrate în toate activitățile unității respective și la toate nivelurile ierarhice; e) să ia măsurile corespunzătoare pentru ca în zonele de risc grav și specific să poată avea acces numai salariații care au primit instrucțiuni adecvate privind securitatea și sănătatea în muncă.” și art. 13 lit. n), v), care stipulează: ”Angajatorul are și alte obligații: n) să țină evidența zonelor cu risc profesional grav și specific, menționate la art. 10 alin. (4) lit. e); v) să acorde gratuit lucrătorilor echipament individual de protecție;”, prevederilor Cerințelor minime generale de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă” aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.603 din 11.08.2011, care dispune la secțiunea 1: ”Obligații generale ale angajatorilor. 1. Angajatorii trebuie să ia măsurile necesare pentru ca echipamentul de muncă pus la dispoziția lucrătorilor din unitate să corespundă muncii prestate ori să fie adaptat acestui scop și să poată fi folosit de către lucrători, fără a pune în pericol securitatea sau sănătatea lor. 2. La alegerea echipamentului de muncă pe care intenționează să îl folosească, angajatorii trebuie să țină seama de condițiile de lucru și de caracteristicile specifice acestuia, precum și de pericolele care există în unitatea respectivă, în special la locul de muncă, pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, sau de orice alte pericole care s-ar putea adăuga ca urmare a folosirii echipamentului de muncă respectiv. 3. În cazul în care nu este pe deplin posibil să se asigure folosirea echipamentului de muncă fără nici un risc pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor, angajatorii trebuie să ia măsuri corespunzătoare pentru diminuarea riscurilor profesionale.” și la secțiunea a 4-a: ”Echipamentele de muncă cu risc specific. 9. Dacă folosirea unui echipament de muncă este susceptibilă să prezinte un risc specific pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, angajatorii trebuie să ia măsurile necesare pentru a se asigura că: 1) folosirea echipamentului de muncă este accesibilă numai lucrătorilor însărcinați să îl folosească; 2) lucrările de reparații, transformare sau întreținere sînt efectuate numai de către lucrătorii cu atribuții în acest sens.”, prevederilor pct. 4 din Regulamentul privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 95 din 05.02.2009 pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, care dispune: ”Activitățile de protecție și prevenire desfășurate în cadrul unității prin modalitățile prevăzute la punctul 3 din prezentul Regulament sînt următoarele: 12) evidența zonelor cu risc ridicat și specific; 13) stabilirea zonelor care necesită semnalizare de securitate și sănătate în muncă, precum și a tipului de semnalizare; 16) stabilirea necesarului de dotare a lucrătorilor cu echipament individual de protecție;”, să asigure salariaților condițiile de muncă corespunzătoare cerințelor de securitate și sănătate în muncă, însă nu a asigurat securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce sînt de activitatea desfășurată, nu a întreprins măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare, nu a asigurat lucrătorii cu echipament necesar individual de protecție, nu a evaluat și nu a ținut evidența zonelor cu risc profesional grav și specific, în special - fîntîna de canalizare destinată pentru acumulare a apelor murdare în urma scurgerilor din sala de muls a Fermei de Lapte, care prezintă pericol de intoxicație cu gaze toxice acumulate în urma descompunerii deșeurilor

organice, transportate prin sistemul de canalizare, deci prin urmare a manifestat superficialitate în raport cu îndeplinirea obligațiilor legale față de salariații Șoldan Alexandru născut la 22.07.1988, angajat în temeiul Contractului individual de muncă Nr. 41/21 din 31 iulie 2021 încheiat în baza Ordinului Nr. 38 emis la 31 iulie 2021 cu privire la angajare, în funcția de îngrijitor de animale la Ferma de Lapte, amplasată în extravilanul satului Goleni, raionul Edineț, ce aparține Î.M. „Millstream Dairy” S.R.L., și Cudreavțev Igor, născut la 01.12.1978, angajat în temeiul Contractului individual de muncă Nr. 22/19 din 01 februarie 2019 în baza Ordinului Nr. 5 emis la 01.02.2019 cu privire la angajare din data de 01 februarie 2019, în funcția de îngrijitor de animale la Ferma de Lapte, amplasată în extravilanul satului Goleni, raionul Edineț, ce aparține Î.M. „Millstream Dairy” S.R.L.

Ca urmare, la data de 29 iunie 2022, aproximativ la ora 14:00, în cadrul procesului de muncă, ce se desfășura la data indicată în lipsa administratorului Boet Jim, care din motive familiale se afla în municipiul Chișinău, Șoldan Alexandr, în scopul efectuării lucrărilor de schimb al furtunului pompei submersibilă de canalizare de modelul JST-55 SK 2100/16 (Robinson), instalată în fântâna de canalizare destinată pentru acumulare a apelor murdare în urma scurgerilor din sala de muls a Fermei de Lapte, situată lângă construcția menționată, pe care nu a fost afișat nici un panou care ar avertiza despre pericolul de intoxicație cu gaze toxice acumulate în urmă descompunerii deșeurilor organice transportate prin sistemul de canalizare și avînd acces liber în interiorul acesteia, luînd cu sine două chei fixe și șublerul, punînd piciorul pe o curea fixată de lanț, care la rîndul său a fost agățat de mecanismul încărcătorului frontal echipat la tractorul de marca și model "MTZ 1025", la volanul căruia se afla salariatul Cudreavțev Igor, și avînd acces liber de a s-a coborît în fântîna de canalizare prin gura capacului confecționată din beton, Șoldan Alexandr la scurt timp căzînd în fântîna de canalizare. Cudreavțev Igor presupunînd, că Șoldan Alexandr se înecă în apele murdare acumulate în fântîna de canalizare, a coborît repede din tractor și cu ajutorul lanțului agățat de mecanismul încărcătorului frontal echipat la tractorul indicat, s-a dat jos singur în fântîna de canalizare pentru a-l scoate pe Șoldan Alexandr, însă ambii au căzut în fântîna de canalizare și la strigătele lucrătorilor, care se aflau la fața locului, nu au dat semne de viață.

6. Este de menționat că, la data de 29 iunie 2022, aproximativ la ora 14:00, în cadrul procesului de muncă, ce se desfășura la ferma de lapte a SRL "Millstream Dairy", din sat. Goleni, rl.Edineț, în rezultatul nerespectării normelor de securitate și a neglijării salariaților de a folosi echipament special a avut loc un accident de muncă soldat cu moartea a doi salariați Șoldan Alexandr și Cudreavțev Igor, care activau în calitate de îngrijitori animale.
7. Inspecția Teritorială de Muncă Edineț a cercetat accidentul de muncă și ca rezultat a emis:
  - Procesul-verbal nr.ISM-2022-PV-62126 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, produs la 29.06.2022 ora 14:00, pe teritoriul Fermei de lapte ce aparține ÎM "Millstream Dairy" SRL, amplasată în extravilanul s.Goleni, rl.Edineț.

În conținutul procesului-verbal nr.ISM-2022-PV-62126 din 17.08.2022, s-a indicat că, Șoldan Alexandr, angajat în calitate de îngrijitor de animale, a suferit accidentul în urma contactului cu substanțe nocive, în rezultatul coborârii în fântâna de acumulare a apelor murdare în urma scurgerilor din sala de muls a Fermei de Lapte ce aparține ÎM "Millstream Dairy" SRL, amplasată în extravilanul s.Goleni, rl.Edineț.

- Procesul-verbal nr.ISM-2022-PV-62127 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, produs la 29.06.2022 ora 14:00, pe teritoriul Fermei de lapte ce aparține ÎM "Millstream Dairy" SRL, amplasată în extravilanul s.Goleni, rl.Edineț.

În conținutul procesului-verbal nr.ISM-2022-PV-62127 din 17.08.2022, s-a indicat că, Cudreavțev Igor, angajat în calitate de îngrijitor de animale, a suferit accidentul în urma contactului cu substanțe nocive, în rezultatul coborârii în fântâna de acumulare a apelor murdare în urma scurgerilor din sala de muls a Fermei de Lapte ce aparține ÎM "Millstream Dairy" SRL, amplasată în extravilanul s.Goleni, rl.Edineț.

9. În dosarul de cercetare a accidentului de muncă, se indică că, necesitatea curățirii fântânii date a parvenit în urma deteriorării furtunului de legătură a pompei cu țeava de scurgere în bazinul de colectare a dejecțiilor. *La fel se indică că, în urma efectuării lucrării de curățire repetată a fântânei, cu ajutorul - tractorului de marca John Deere 6610, la care era remorcată cisterna (semiremorcă) de model Vidania Meprozet, nu a fost curățată până la fund, deoarece nu ajungea până la fundul fântânii, furtunul cisternei cu ajutorul căreia se efectua curățarea. Din constatările Inspectoratului Muncii și a declarațiilor martorilor, reiese cu certitudine că, la inițiativa lui Șoldan Alexandr, acesta personal, a decis să schimbe furtunul deteriorat al pompei electrice de apă.*
10. Avocatul inculpatului Jim Boet, a înaintat cerere prin prisma art. 15, 26, 31¹ al Regulamentului privind modul de cercetare a accidentului de muncă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22 decembrie 2005, art. 68 ali.1) pct.7 din Codul de procedură penală, solicitând emiterea Ordonanței privind dispunerea unei cercetări repetate a accidentului de muncă mortal colectiv suferit de către Șoldan Alexandr; a.n. 22.07.1988 și Cudreavțev Igor; a.n. 01.12.1978 salariați ai ÎM "Millstream Dairy" SRL.
Cererea a fost respinsă.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

1. În opinia avocatului inculpatului Jim Boet, sintagma „(.....), cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală „, din prevederile alin.1) art. 183 Cod penal Nr. 985 din 18-04-2002, sînt criticabile sub aspect constituțional.
2. Justificînd încadarea juridică a faptei procurorul a indicat că, Jim Boet ” nu a întreprins măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare, nu a asigurat lucrătorii cu echipament necesar individual de protecție, nu a evaluat și nu a ținut evidența zonelor cu risc profesional grav și specifice, în special - fîntîna de canalizare destinată pentru acumulare a apelor murdare în urma scurgerilor din sala de muls a Fermei de Lapte, care prezintă pericol de intoxicație cu gaze toxice acumulate în urma descompunerii deșeurilor organice, transportate prin sistemul de canalizare, deci prin urmare a manifestat superficialitate în raport cu îndeplinirea obligațiilor legale față de salariații Șoldan Alexandru și Cudreavțev Igor:
3. Așadar, pentru ca fapta să constituie infracțiune, pe lângă trăsătura pericolului social, adică a

caracterului prejudiciabil se cere și trăsătura esențială a vinovăției. Astfel, dacă prima trăsătura caracterului prejudiciabil sau al pericolului social privește aspectul obiectiv, material, al infracțiunii, trăsătura vinovăției privește aspectul subiectiv al categoriei examinate. Tocmai de aceea putem deduce faptul că fără vinovăție nu există infracțiune, nici răspundere penală. ***Pentru ca fapta să constituie infracțiune, să atragă aplicarea unei pedepse, nu este suficient ca ea să aparțină material făptuitorului, ci trebuie să-i fie imputabilă acestuia.***

4. Conform art. 183 Cod penal **Încălcarea regulilor de protecție a muncii**

(1) *Încălcarea de către o persoană cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală a tehnicii securității, a igienei industriale sau a altor reguli de protecție a muncii, dacă această încălcare a provocat accidente cu oameni sau alte urmări grave,*

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) *Aceeași acțiune care a provocat din imprudență decesul unei persoane se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.*

5. **Articolul 19 din LEGEA Nr. 186 din 10-07-2008 securității și sănătății în muncă stabilește "Obligațiile lucrătorilor", și anume:**

(1) *Fiecare lucrător își va desfășura activitatea în conformitate cu pregătirea profesională și instruirea sa, precum și cu instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă primite din partea angajatorului, astfel încît să nu expună la pericol de accidentare sau de îmbolnăvire profesională nici propria persoană și nici alte persoane care ar putea fi afectate de acțiunile sau de omisiunile lui în timpul lucrului.*

(2) *Pentru realizarea dispozițiilor alin.(1), lucrătorii sînt obligați:*

a) *să utilizeze corect mașinile, aparatele, uneltele, substanțele periculoase, echipamentele de transport și alte mijloace de producție;*

b) *să utilizeze corect echipamentul individual de protecție pus la dispoziție și, după utilizare, să îl înapoieze sau să îl pună la locul destinat pentru păstrare;*

c) *să excludă deconectarea, schimbarea sau mutarea arbitrară a dispozitivelor de protecție ale mașinilor, aparatelor, uneltelor, instalațiilor, clădirilor și altor construcții, precum și să utilizeze corect aceste dispozitive;*

d) *să comunice imediat angajatorului și/sau lucrătorilor desemnați orice situație de muncă pe care au motive întemeiate să o considere un pericol grav pentru securitate și sănătate, precum și orice defecțiuni ale sistemelor de protecție;*

e) *să aducă la cunoștință conducătorului locului de muncă și/sau angajatorului orice caz de îmbolnăvire a lor la locul de muncă sau orice accident de muncă suferit de ei;*

f) *să coopereze cu angajatorul și/sau cu lucrătorii desemnați, atîta timp cît este necesar, pentru a face posibilă realizarea oricăror măsuri sau cerințe dispuse de inspectorii de muncă sau pentru a da posibilitate angajatorului să se asigure că mediul de lucru este în siguranță și nu pre zintă riscuri profesionale în activitatea lucrătorului;*

g) *să însușească și să respecte instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă.*

(3) *Obligațiile prevăzute la alin.(1) se aplică, după caz, și altor persoane specificate la art.3 alin.(2) lit.c)–h).*

6. **Însă, legislația penală și nici contravențională nu stabilește o pedeapsă a salariatului/lucrătorului pentru încălcarea tehnicii securității sau a altor reguli de protecție a muncii.**

7. **Or, legislația penală a României stabilește "Nerespectarea de către orice persoană a**

obligațiilor și a măsurilor stabilite cu privire la securitatea și sănătatea în muncă, dacă prin aceasta se creează un pericol iminent de producere a unui accident de muncă sau de îmbolnăvire profesională.....”

8. Astfel, sintagma „(.....), cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală „, din prevederile alin.1) art. 183 Cod penal Nr. 985 din 18-04-2002, contravine principiului *“caracterului personal al răspunderii”* consacrat prin art. 6 a Codului penal.
9. Deci, observăm că atât prevederile Constituției Republicii Moldova cât și ale Codului muncii operează cu noțiunea de salariat, oferindu-i celui din urmă protecție juridică în domeniul securității și sănătății în muncă.
10. **Însă, nu este eliberat salariatul, sau alte persoane, înafara celor enumerate de art. 183 Cod penal de la respectarea regulilor tehnicii securității a instrucțiunilor de securitate și sănătate în muncă primite din partea angajatorului, și trebuie să poarte răspundere pentru faptele sale.**
11. Expunerea exhaustivă a persoanelor, care urmează a fi trase la răspundere penală în temeiul art. 183 Cod Penal al RM, favorizează examinarea superficială a cazurilor privind accidentele de muncă, fără ca organul de urmărire penală să cerceteze toate circumstanțele, și să analizeze sub aspect legal, atât faptele persoanelor cu funcții de răspundere și gestionează o întreprindere, cât și faptele salariatului implicat în accidentul de muncă.
12. Din materialele dosarului privind accidentul la locul de muncă, s-a stabilit incontestabil că, Șoldan Alexandr și Cudreavțev Igor au fost angajați în cadrul SRL ”Millstream Dairy” ceea ce atestă că, incidentul care a avut loc la Ferma de lapte, în rezultatul căruia Șoldan Alexandr și Cudreavțev Igor au decedat, a avut loc în perioada de acțiune a contractului individual de muncă și în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu.
13. Potrivit Fișei personale de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă, întocmită pe numele lui Șoldan Alexandr și Cudreavțev Igor , în sarcina angajatorilor au fost stabilite următoarele obligații: *să-și însușească și să respecte instrucțiile de securitate și sănătate în muncă specifice activității prestate.*
14. Instrucțiile de securitate și sănătate în muncă specifice activității prestate au fost expres stipulate în INSTRUCȚIUNEA de securitate și sănătate în muncă pentru îngrijitor de animale Nr. 42, aprobat prin Ordinul nr. 04-SSM din 15.01.2020, care a fost adusă la cunoștința salariaților.
15. Mai mult decât atât, salariații au fost cunoscuți cu pct. 22 ”EVACUAREA dejecțiilor” din INSTRUCȚIUNEA de securitate și sănătate în muncă pentru îngrijitor de animale Nr. 42, care prevede expres:

Pct.23. În grajdurile unde evacuarea dejecțiilor se face mecanic cu instalații cu racleti, salariații vor fi instruiți să nu efectueze intervenții în timpul funcționării acestora.

Pct.24. pentru evitarea accidentelor se vor respecta strict următoarele reguli: 3) (...)reglajele necesare se vor face cu cea mai mare precauție și numai de către personal competent”.

PCT. 35 din INSTRUCȚIUNEA de securitate și sănătate în muncă pentru îngrijitor de animale Nr. 42, prevede foarte explicit că:” în cazul în care este necesară intervenția la mecanismele pentru întinderea lanțului sau alte intervenții, aceste operații se vor face numai după îndepărtarea tuturor capacelor în vederea unei bune aerisiri.”

16. În principiu, cadrul legal privind sănătatea și securitatea în muncă este reprezentat de Legea Nr. 186 din 10-07-2008 securității și sănătății în muncă. Prin urmare, conform dispozițiilor actului normativ prezentat, angajatorul are obligația de a asigura securitatea și sănătatea lucrătorilor în toate aspectele legate de muncă.
17. Pe de altă parte, fiecare lucrător are obligația de a-și desfășura activitatea, în conformitate cu pregătirea și instruirea sa, precum și cu instrucțiunile primite din partea angajatorului, astfel încât să nu expună la pericol de accidentare sau îmbolnăvire profesională atât propria persoană, cât și alte persoane care pot fi afectate de acțiunile sau omisiunile sale în timpul procesului de muncă.
18. **În caz contrar, lucrătorului în cauză ca și angajatorului ar trebui să îi poată fi imputată infracțiunea de nerespectare a măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă.**
19. Dispozițiile art. 6 al Codului penal al Republicii Moldova se referă la „pedepsele” ce se aplică persoanelor “infractorilor” cât și la vinovăția acestora . Or aceasta înseamnă că numai infractorul poate fi tras la răspundere penală, deoarece în dreptul penal nimeni nu poate răspunde pentru fapta altuia ca, de exemplu, în dreptul civil (persoana civilmente responsabilă). Principiul “caracterului personal al răspunderii” mai are la rîndul său și o deplină concordanță și cu principiul; “Legalității incriminării și a pedepselor”, iar aceasta deoarece temeiul acestei răspunderi se află și în baza art. 14 al Codului penal.
20. Codul penal statuează la art. 14, Noțiunea de infracțiune, ”(1) Infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvîrșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală.
21. Aplicarea sintagmei „(.....), cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală „, din prevederile alin.1) art. 183 Cod penal dă naștere insecurității juridice și incertitudinii pentru subiectele de drept vizate, or în jurisprudența sa Curtea Europeană a statuat că: (.....) odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cît este de posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții (.....)”(Hotărîrea CEDO Păduraru vs România).
22. Potrivit jurisprudenței Curții Europene ”O normă este accesibilă și previzibilă numai atunci cînd este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încît să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă. (...) legea trebuie să fie accesibilă într-un mod adecvat: cetățeanul trebuie să aibă un indiciu adecvat, în circumstanțe concrete, asupra reglementărilor legale aplicabile (.....)” (Hotărîrea CEDO silver vs Regatul Unit).
23. Principiul răspunderii penale vine să garanteze libertatea persoanei și determină aplicarea tratamentului sancționator doar acelei persoane, fizice ori juridice, care a încălcat normele de drept penal. Corolarul acestui principiu este principiul caracterului personal al pedepsei, conform căruia pedeapsa nu poate fi aplicată decât aceluia care a săvârșit cu vinovăția prevăzută de lege, fapta incriminată de legea penală.
24. În conformitate cu prevederile art. 99 alin. (2) din Codul de procedură penală, probele administrate se verifică și se apreciază de către organul de urmărire penală sau instanță, iar după dispoziția art. 100 alin. (4) al aceluiași articol, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza

probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective.

25. Cercetarea penală în temeiul art. 183 Cod penal, urmează a fi efectuată în scopul săvârșirii anchetei și stabilirii tuturor circumstanțelor care au dus la urmările survenite, la identificarea tuturor persoanelor implicate.
26. Or, conform dispoziției art. 51 alin. (1) din Codul penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale. Reieșind din norma procesual penală citată, rezultă că temeiul juridic al răspunderii penale este componența de infracțiune, și anume: obiectul, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă.
27. Conform art. 52 alin. (1) Cod penal, se consideră componență a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă.

Latura obiectivă a încălcării regulilor de protecție a muncii include: a) fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea sau inacțiunea de încălcare a tehnicii securității, a igienei industriale sau a altor reguli de protecție a muncii; b) urmările prejudiciabile sub formă de accidente cu oameni sau alte urmări grave; c) legătura causală între fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

28. Regulile de protecție a muncii decât, cele indicate în actele normative de rigoare, pot fi instituite de către angajatorul entității care are obligația de a elabora instrucțiuni proprii de securitate a muncii, care au ca scop detalierea și particularizarea prevederilor din normele generale, specifice, a standardelor și a altor reglementări în domeniu, în funcție de particularitățile proceselor de muncă.
29. În situația în care, salariatul este instruit corespunzător, iar art. 183 Cod penal stabilește doar răspunderea persoanei cu funcție de răspundere, se decate cercetarea acțiunilor salariatului de la respectarea regulilor tehnicii securității, și a laturii subiective a infracțiunii.
30. **Bunele practici privind sănătatea și securitatea reprezintă responsabilitatea tuturor, atât a persoanei care gestionează societatea în scopul elaborării instrucțiunilor și instruirii personalului, cât și a persoanelor care trebuie să urmeze aceste instrucțiuni.**
31. Deoarece în conformitate cu prevederile Legii nr. 186 din 10.07.2008 privind securitatea și sănătatea în muncă, **angajatorii și angajații** unităților economice sunt obligați să respecte un șir de cerințe privind securitatea muncii, iar pentru încălcare pot purta răspundere disciplinară, materială, administrativă sau penală.
32. Pornind de la raționamentele înscrise în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit a) și g) din Constituția Republicii Moldova, dacă în procesul judecării cauzei, instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil, care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată, nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Legea supremă, a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de partea în proces, prezentând direct Curții Constituționale, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.
33. Autorul sesizării reamintește că preeminența dreptului presupune, inter alia, asigurarea

legalității și a certitudinii juridice.

În special în materie penală, dispozițiile articolului 21 și 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul răspunderii ersonale și a legalității incriminării și a pedepsei penale (nullum crimen, nulla poena sine lege).

34. **Autorul sesizării consideră că speței îi sunt incidente mai multe drepturi fundamentale garantate de Constituție, în special:**

CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA , consacră

Art. 1 Statul Republica Moldova

3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Respectarea standardelor statului de drept și supremația legii impun respectarea fără echivoc și a drepturilor fundamentale absolute prevăzute de art. 3 și art. 7 din CEDO. Cu toate acestea, în viziunea noastră, mai cu seamă sub aspectul art. 7 din CEDO, legiuitorul adoptă în continuare norme neclare și incoerente, iar lipsa caracterului sistematic al acestor norme dictează inclusiv caracterul imprevizibil al lor.

Norma cu titlu de principiu reclamă certitudine și condamnă ambiguitatea în drept. Evoluția dreptului fluidizează un dezacord puternic în legătură cu ceea ce este în realitate preeminența dreptului. Aceste dezacorduri sunt bine sintetizate în materialul Comisiei de la Veneția. De asemenea, ele sunt bine articulate în cartea lordului Bingham⁵. Reacția naturală, odată confrunțați cu acest paradox, poate fi chiar scoaterea din uz a ideii de preeminență a dreptului, ca fiind neclară și inutilă.

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale (pe dimensiunea principiului non bis in idem în contextual paralelismelor legislative și duplicității răspunderii combinat cu abuzul de drept).

În acest context, în jurisprudența sa anterioară, Curtea a subliniat că legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică.

Or, în procesul de legiferare este interzisă instituirea acelorași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative (HCC nr.2 din 30.01.2018, §45).

18

Articolul 16**Egalitatea**

- (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
- (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine social (*pe dimensiunea libertății de mărturisire împotriva sa*).

În jurisprudența sa, Curtea a statuat, în deplin acord cu cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, că egalitatea nu înseamnă uniformitate și că pot fi instituite tratamente juridice distincte pentru anumite categorii de persoane dacă există o justificare obiectivă și rezonabilă (a se vedea cauza *Rasmussen c. Danemaricii*, citată supra). Or, plasarea agentului public într-o situație dezavantajată de obligare de probare a caracterului licit al averii contravene principiului procesual-penal consacrat de legea supremă privitor la libertate de mărturisire împotriva sa.

Articolul 20**Accesul liber la justiție**

- (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
- (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21**Prezumția nevinovăției**

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 54**Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți**

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- (4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

CODUL PENAL al Republicii Moldova**Articolul 3. Principiul legalității**

- (1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decît în baza unei hotărîri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală.
- (2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sînt interzise.

Articolul 6. Principiul caracterului personal al răspunderii penale

(1) *Persoana este supusă răspunderii penale și pedepsei penale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție.*

(2) Răspunderii penale și pedepsei penale este supusă numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea penală.

Articolul 14. Noțiunea de infracțiune

(1) Infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală.

(2) Nu constituie infracțiune acțiunea sau inacțiunea care, deși, formal, conține semnele unei fapte prevăzute de prezentul cod, dar, fiind lipsită de importanță, nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni.

Articolul 15. Gradul prejudiciabil al infracțiunii

Gradul prejudiciabil al infracțiunii se determină conform semnelor ce caracterizează elementele infracțiunii: obiectul, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă.

Articolul 17. Infracțiunea săvârșită cu intenție

Se consideră că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau admitea, în mod conștient, survenirea acestor urmări.

Articolul 18. Infracțiunea săvârșită din imprudență

Se consideră că infracțiunea a fost săvârșită din imprudență dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate ori nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deși trebuia și putea să le prevadă.

Articolul 183. Încălcarea regulilor de protecție a muncii

(1) Încălcarea de către o persoană cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală a tehnicii securității, a igienei industriale sau a altor reguli de protecție a muncii, dacă această încălcare a provocat accidente cu oameni sau alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat din imprudență decesul unei persoane

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

LEGEA securității și sănătății în muncă Nr. 186 din 10-07-2008

Articolul 17. Instruirea lucrătorilor

(1) Angajatorul trebuie să asigure condiții pentru ca fiecare lucrător să primească o instruire suficientă, adecvată, teoretică și practică în domeniul securității și sănătății în muncă, în special sub formă de informații, instrucțiuni și/sau lecții:

- a) la angajare, care include instruirea introductiv-generală și instruirea la locul de muncă;
- b) în cazul schimbării locului de muncă, transferului sau permutării;
- c) la introducerea unui nou echipament de lucru sau la modificarea echipamentului de lucru existent;

- d) la introducerea oricărei noi tehnologii sau proceduri de lucru;
- e) la executarea unor lucrări speciale.

Articolul 19. Obligațiile lucrătorilor

(1) Fiecare lucrător își va desfășura activitatea în conformitate cu pregătirea profesională și instruirea sa, precum și cu instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă primite din partea angajatorului, astfel încât să nu expună la pericol de accidentare sau de îmbolnăvire profesională nici propria persoană și nici alte persoane care ar putea fi afectate de acțiunile sau de omisiunile lui în timpul lucrului.

(2) Pentru realizarea dispozițiilor alin.(1), lucrătorii sînt obligați:

- a) să utilizeze corect mașinile, aparatele, uneltele, substanțele periculoase, echipamentele de transport și alte mijloace de producție;
- b) să utilizeze corect echipamentul individual de protecție pus la dispoziție și, după utilizare, să îl înapoieze sau să îl pună la locul destinat pentru păstrare;
- c) să excludă deconectarea, schimbarea sau mutarea arbitrară a dispozitivelor de protecție ale mașinilor, aparatelor, uneltelor, instalațiilor, clădirilor și altor construcții, precum și să utilizeze corect aceste dispozitive;
- d) să comunice imediat angajatorului și/sau lucrătorilor desemnați orice situație de muncă pe care au motive întemeiate să o considere un pericol grav pentru securitate și sănătate, precum și orice defecțiuni ale sistemelor de protecție;
- e) să aducă la cunoștință conducătorului locului de muncă și/sau angajatorului orice caz de îmbolnăvire a lor la locul de muncă sau orice accident de muncă suferit de ei;
- f) să coopereze cu angajatorul și/sau cu lucrătorii desemnați, atîta timp cît este necesar, pentru a face posibilă realizarea oricăror măsuri sau cerințe dispuse de inspectorii de muncă sau pentru a da posibilitate angajatorului să se asigure că mediul de lucru este în siguranță și nu prezintă riscuri profesionale în activitatea lucrătorului;
- g) să însușească și să respecte instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă.

(3) Obligațiile prevăzute la alin.(1) se aplică, după caz, și altor persoane specificate la art.3 alin.(2) lit.c)–h).

Articolul 23. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi și a altor acte normative de securitate și sănătate în muncă

Persoanele cu funcții de răspundere și lucrătorii vinovați de încălcarea prezentei legi și a altor acte normative de securitate și sănătate în muncă poartă răspundere materială, disciplinară, administrativă și penală conform legii.

CODUL CONTRAVENȚIONAL al Republicii Moldova

Articolul 55. Încălcarea legislației muncii

(1) Încălcarea legislației muncii, manifestată prin:

- a) nerespectarea de către angajator a duratei normale a timpului de muncă;
- b) atragerea la muncă suplimentară, în zilele de repaus și de sărbătoare nelucrătoare în lipsa acordului scris al salariatului;
- c) refuzul angajatorului de a acorda pauze suplimentare pentru alimentarea copilului;
- d) refuzul angajatorului de a acorda concedii anuale de odihnă potrivit modului stabilit de lege;
- e) refuzul angajatorului de a acorda concedii sociale, de studii, garantate de lege;
- e¹) refuzul angajatorului de a suspenda raporturile de muncă în temeiul art. 78 alin. (1) din Codul muncii nr. 154/2003;
- f) efectuarea reținerilor neîntemeiate din salariu;

g) neacordarea garanțiilor și a compensațiilor prevăzute de lege;
 h) refuzul angajatorului de a elibera certificatul cu privire la muncă și salariu,
 se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice,
 cu amendă de la 70 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu
 amendă de la 150 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Aceleași încălcări săvârșite asupra minorului

se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice,
 cu amendă de la 100 la 140 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,
 cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Încălcarea legislației muncii, manifestată prin:

a) prestarea muncii de către o persoană fără a avea încheiat un contract individual de muncă
 în formă scrisă;

b) stabilirea și achitarea unui salariu sub nivelul minim garantat de stat sau stabilit prin
 contractul colectiv/convenția de muncă;

c) neretribuirea muncii suplimentare, a muncii prestate în zilele de repaus și de sărbătoare
 nelucrătoare și/sau a muncii de noapte;

d) neachitarea adaosurilor, a sporurilor, a plăților de compensare, inclusiv a premiilor
 prevăzute de lege, de regulamentele aprobate de angajator, de contractul colectiv/convenția de
 muncă, de contractul individual de muncă,

se sancționează cu amendă de la 70 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice,
 cu amendă de la 150 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere;
 cu amendă de la 260 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 55³. Încălcarea de către angajator a legislației privind securitatea și sănătatea în muncă

(1) Încălcarea de către angajator a legislației privind securitatea și sănătatea în muncă, dacă
 fapta nu constituie infracțiune, manifestată prin:

a) neevaluarea riscurilor profesionale la locurile de muncă;

b) neinformarea salariaților cu privire la riscurile profesionale;

c) lipsa în unitatea economică a actelor în domeniul securității și sănătății în muncă, ce
 trebuie să fie elaborate și/sau deținute de angajator conform legislației în vigoare;

d) neasigurarea salariaților cu instrucțiuni și instruire privind securitatea și sănătatea în
 muncă;

e) atragerea la munci interzise de lege a unor categorii de salariați;

f) admiterea la muncă a salariaților fără pregătire profesională și/sau instruirea necesare în
 domeniul securității și sănătății în muncă;

g) nerespectarea obligației de stabilire pentru salariați a atribuțiilor ce le revin în domeniul
 securității și sănătății în muncă;

h) nerespectarea obligației de creare și menținere a condițiilor igienice și sanitare de muncă;

i) nerespectarea obligației de acordare gratuită a echipamentului de protecție;

j) neasigurarea condițiilor de efectuare a examenului medical periodic în modul stabilit de
 lege și, după caz, a testării psihologice periodice a salariaților;

k) nerespectarea obligației de a lua măsurile necesare pentru acordarea primului ajutor,
 stingerea incendiilor și evacuarea lucrătorilor;

l) nerespectarea obligației de a asigura funcționarea permanentă și corespunzătoare a
 sistemelor și dispozitivelor de protecție, a aparaturii de măsurare și de control, precum și a
 instalațiilor de captare, de reținere și de neutralizare a substanțelor nocive degajate în timpul
 proceselor tehnologice,

se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu
 funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei
 juridice.

(2) Aceleași încălcări săvârșite asupra minorului

se sancționează cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Neasigurarea comunicării, cercetării, evidenței și a raportării în modul stabilit a accidentelor de muncă produse în unitatea economică sau modificarea stării de fapt rezultată din producerea unui accident de muncă, cu excepția cazurilor în care menținerea acestei stări poate genera alte accidente de muncă ori poate pune în pericol viața accidentaților sau a altor persoane,

se sancționează cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V al Notiței Explicative)

Avocatul Iavorski-Baidaus Ana în interesele lui JIM BOET, solicită soluționarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „(.....), cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală „, din prevederile alin.1) art. 183 Cod penal Nr. 985 din 18-04-2002, prin prisma art. art. 1 alin.3), 16, 20 alin.1), 21, din Constituția Republicii Moldova, care garantează principiul legalității învinării, al caracterului personal al răspunderii penale, și instituie criteriile de calitate pe care trebuie să le îndeplinească o lege.

VI - LISTA DOCUMENTELOR

- 1) Mandatul avocatului- copie.
- 2) Copia buletinului de identitate al BOET JIM.

VII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Data

12.12.2023

În interesele lui **BOET JIM**
Avocatul Iavorski-Baidaus Ana

Dosarul nr. 1-131/23 (1-23001003-28-1-22062023)

ÎN CHEIERE

20 decembrie 2023

mun. Edineț

Judecătoria Edineț, sediul Central

Instanța compusă din:

Președintele, judecător

Ghenadie Bîrsan

Grefier

Tatiana Bogomolnaia

cu participarea:

procurorului

Cristina Strelețcaia-Grinceac

avocatului

Ana Iavorschi –Baidaus și Irina Raducan

translatorului

Ludmila Rusnac

examinând în ședința *de judecată publică* cauza penală de învinuire a lui Jim Boet, a.n. 23.10.1987 în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 183 al. 2 Cod Penal a Republicii Moldova, instanța de judecată –

a constatat:

Procuratura r. Edineț, pe data 22.06.2023 a remis către Judecătoria Edineț, sediul Central, cauza penală de învinuire a lui Jim Boet, a.n. 23.10.1987, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 183 al. 2 Cod Penal a Republicii Moldova pentru examinare.

În cadrul examinării cauzei penale, la ședința de judecată din 12.12.2023, inculpatul Boet Jim prin intermediul avocatului Iavorski-Baidaus Ana, a depus o Sesizare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „(...), *cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală*”, din prevederile alin. 1) art. 183 Cod penal Nr. 985 din 18-04-2002, prin prisma art. art. 1 alin.3), 16, 20 alin. 1), 21, din Constituția Republicii Moldova, care garantează principiul legalității încriminării, al caracterului personal al răspunderii penale, și instituie criteriile de calitate pe care trebuie să le îndeplinească o lege, cu suspendarea procesului.

În Sesizarea respectivă a menționat următoarele :”Prezenta sesizare privind excepția de neconstituționalitate are ca obiect controlul constituționalității sintagmei „(...), *cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală*” din prevederile alin. 1) art. 183 Cod penal Nr. 985 din 18-04-2002, prin prisma art. art. 1 alin.3), 16, 20 alin. 1), 21, din Constituția Republicii Moldova, care garantează principiul legalității încriminării, al caracterului personal al răspunderii penale, și instituie criteriile de calitate pe care trebuie să le îndeplinească o lege.

Circumstanțele litigiului:

1. Pe rolul Judecătoriei Edineț, sediul Central, judecător Ghenadie Bîrsan, se află cauza penală nr. 1-23001003-28-1-22062023.

2. Reieșind din rechizitoriu, și materialele cauzei la data de 26.11.2022, Procurorul în Procuratura Edineț, Cristina Strelețcaia-Grinceac a emis Ordonanța de punere sub învinuire a cet. olandez Boet JIM, născut la 23.10.1987 în Olanda, domiciliat în rl. Edineț, sat. Goleni, prin care i se încriminează săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 183 alin.2) Cod penal al RM.

3. Din conținutul ordonanței de punere sub învinuire din 26.11.2022, bazată pe actele Inspecției Teritoriale de Muncă Edineț, și anume Procesul-verbal nr.ISM-2022-

2

PV-62127 din 17.08.2022 și Procesului-verbal nr.ISM-2022-PV-62126 din 17.08.2022, contestate ce se află pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), organul de urmărire penală a constatat că - "Boet Jim, în perioada de timp de la 23.08.2019 până la data de 29.06.2022, fiind persoana care gestionează o organizație comercială și anume, fiind administrator I.M., Millstream Dairy" S.R.L., codul fiscal 1012600016070, adresa juridică: MD-2038, bd. Decebal 76, oficiul 515, municipiul Chișinău, Republica Moldova, activitatea economică careia constă în creșterea bovinelor, căruia i s-a acordat anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice și fiind obligat conform art. 10 alin. 2 lit. e) și f) din Codul muncii al Republicii Moldova, art. 9 alin. (1), art. 10 alin. (1) și art. 13 lit. v) din Legea securității și sănătății în muncă nr 186- XVI din 10.07.2008, secțiunea 1 și 4 din Cerințele minime generale de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă" aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.603 din 1.1.08.2011, ca angajatorul să răspundă de asigurarea protecției muncii în unitate cu obligațiile în acest domeniu, nu a asigurat securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată, nu a întreprins măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare, nu a asigurat lucrătorii cu echipament necesar individual de protecție, deci prin urmare a manifestat superficialitate în raport cu îndeplinirea obligațiilor legale față de salariații Șoldan Alexandru, născut la 22.07.1988, locuitorul satului Goleni, raionul Edineț și Cudreavțev Igor, născut la 01.12.1978, la fel locuitorul satului Goleni, raionul Edineț, ambii fiind angajați în funcție de îngrijitori de animale la Ferma de Lapte, amplasată în extravilanul satului Goleni, raionul Edineț, ce aparține I.M., Millstream Dairy" S.R.L. "(...) Astfel, Boet Jim a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 183 alin. (2) din Codul Penal al Republicii Moldova "Încălcarea regulilor de protecție a muncii", adică încălcarea de către o persoană care gestionează o organizație comercială a tehnicii securității și a altor reguli de protecție a muncii, care a provocat din imprudență decesul unei persoane.

4. Intentarea cauzei penale și aducerea învinuirii dlui Boet Jim, este bazată și pe actele Inspecției Teritoriale de Muncă Edineț, și anume Procesul-verbal nr.ISM-2022-PV-62127 din 17.08.2022 și Procesului-verbal nr.ISM-2022-PV-62126 din 17.08.2022, prin care Inspecția Teritorială de Muncă Edineț, reprezentată de un singur inspector de muncă - dl Cojocari Vasile, a constatat că persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative ale altor acte normative din domeniul muncii sunt BOET JIM, administrator al I.M., Millstream Dairy" S.R.L. ", care:

-nu a asigurat securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată;

-nu a întreprins măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale;

-precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare, nu a asigurat lucrătorii cu echipament necesar individual de protecție, prin ce a încălcat prevederile art. 9 alin. 1), art. 10 alin. 1), art. 13 lit. v) din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10.07.2008.

5. Ulterior, în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată, prin Ordonanța din 09.10.2023 procurorul modifică temeiul de fapt și de drept al răspunderii penale de care este acuzat Jim Boet și anume:

3

Boet Jim, în perioada de timp de la 23.08.2019 până la data de 29.06.2022, fiind persoana care gestionează o organizație comercială și anume, fiind administrator I. M., Millstream Dairm. S.R.L., codul fiscal 1012600016070, adresa juridică: MD-2038, bd. Decebal 76, oficiul 515 municipiul Chișinău, Republica Moldova, activitatea economică căreia constă în creșterea bovinelor, căruia i s-a acordat anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice și în calitate de angajator fiind obligat conform prevederilor Codului muncii al Republicii Moldova, prevăzute de art. 10 alin. (2) lit. e) și f), care stipulează: "(2) Angajatorul este obligat: e) să asigure salariaților condițiile de muncă corespunzătoare cerințelor de securitate și sănătate în muncă; f) să asigure salariații cu utilaj, instrumente, documentație tehnică și alte mijloace necesare pentru îndeplinirea obligațiilor lor de muncă; ", prevederilor Legii securității și sănătății în muncii nr.186-XVI din 10.07.2008, prevăzute la art. 9 alin. (1), care stabilește: "Angajatorul este obligat să asigure securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitate desfășurată.", art. 10 alin. (1), care dispune: "în cadrul responsabilităților sale, angajatorul este obligat să ia măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării și instruirii, precum și pentru, asigurarea organizării și a mijloacelor necesare. ", art. 10 alin. (3), care dispune: "(3) Angajatorul este obligat să aplice măsurile prevăzute la alin.(1) și (2) în baza următoarele principii generale de prevenire: a) evitarea riscurilor profesionale; h) evaluarea riscurilor profesionale ce nu pot fi evitate; c) combaterea riscurilor profesionale la sursă; ", art. 10 aia (4) lit. a) și b), care prevede: " Fără a aduce atingere celorlalte dispoziții ale prezentei legi și ținând seama de natura activităților din unitate, angajatorul este obligat: a) să evalueze riscuri profesionale, în special la alegerea echipamentelor de lucru, a substanțelor sau a preparatelor chimice utilizate, precum și la amenajarea locurilor de muncă; b) să asigure, ulterior evaluăm prevăzute la lit. a) și în funcție de necesități, aplicarea de către angajator a măsurilor de prevenire, precum și a metodelor de producție și de lucru care să ducă la îmbunătățirea nivelului securității și al protecției sănătății lucrătorilor și să fie integrate în toate activitățile unității respective și la toate nivelurile ierarhice; e) să ia măsurile corespunzătoare pentru ca în zonele de risc grav și specific să poată avea acces numai salariații care au primit instrucțiuni adecvate privind securitatea și sănătatea în muncă. " și art. 13 lit. n), v), care stipulează: "Angajatorul are și alte obligații: n) să țină evidenta zonelor cu risc profesional grav și specific, menționate la art. 10 alin. (4) lit. e); v) să acorde gratuit lucrătorilor echipament individual de protecție; ", prevederilor Cerințelor minime generale de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă " aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.603 din 11.08.2011, care dispune la secțiunea 1: "Obligații generale ale angajatorilor. 1. Angajatorii trebuie să ia măsurile necesare pentru ca echipamentul de muncă pus la dispoziția lucrătorilor din unitate să corespundă muncii prestate ori să fie adaptat acestui scop și să poată fi folosit de către lucrători, fără a pune în pericol securitatea sau sănătatea lor. 2. La alegerea echipamentului de muncă pe care intenționează să îl folosească, angajatorii trebuie să țină seama de condițiile de lucru și de caracteristicile specifice acestuia, precum și de pericolele care există în unitatea respectivă, în special la locul de muncă, pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, sau de orice alte pericole care s-ar putea adăuga ca urmare a folosirii echipamentului de muncă respectiv. 3. În cazul în care nu este pe deplin posibil să se asigure folosirea echipamentului de muncă fără nici un risc pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor,

angajatorii trebuie să ia măsuri corespunzătoare pentru diminuarea riscurilor profesionale.” și la secțiunea a 4-a: ”Echipamentele de muncă cu risc specific. 9. Dacă folosirea unui echipament de muncă este susceptibilă să prezinte un risc specific pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, angajatorii trebuie să ia măsurile necesare pentru a se asigura că: 1) folosirea echipamentului de muncă este accesibilă numai lucrătorilor însărcinați să îl folosească; 2) lucrările de reparații, transformare sau întreținere sunt efectuate numai de către lucrătorii cu atribuții în acest sens.”, prevederilor pct. 4 din Regulamentul privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 95 din 05.02.2009 pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, care dispune: ”Activitățile de protecție și prevenire desfășurate în cadrul unității prin modalitățile prevăzute la punctul 3 din prezentul Regulament sunt următoarele: 12) evidența zonelor cu risc ridicat și specific; 13) stabilirea zonelor care necesită semnalizare de securitate și sănătate în muncă, precum și a tipului de semnalizare; 16) stabilirea necesarului de dotare a lucrătorilor cu echipament individual de protecție;”, să asigure salariaților condițiile de muncă corespunzătoare cerințelor de securitate și sănătate în muncă, însă nu a asigurat securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată, nu a întreprins măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare, nu a asigurat lucrătorii cu echipament necesar individual de protecție, nu a evaluat și nu a ținut evidența zonelor cu risc profesional grav și specific, în special - fântâna de canalizare destinată pentru acumulare a apelor murdare în urma scurgerilor din sala de muls a Fermei de Lapte, care prezintă pericol de intoxicație cu gaze toxice acumulate în urma descompunerii deșeurilor organice, transportate prin sistemul de canalizare, deci prin urmare a manifestat superficialitate în raport cu îndeplinirea obligațiilor legale față de salariații Șoldan Alexandru născut la 22.07.1988, angajat în temeiul Contractului individual de muncă Nr. 41/21 din 31 iulie 2021 încheiat în baza Ordinului Nr. 38 emis la 31 iulie 2021 cu privire la angajare, în funcția îngrijitor de animale la Ferma de Lapte, amplasată în extravilanul satului Goleni, raionul Edineț ce aparține I.M. „Millstream Daiiy” S.R.L., și Cudreavțev Igor, născut la 01.12.1978, angajat temeiul Contractului individual de muncă Nr. 22/19 din 01 februarie 2019 în baza Ordinului 5 emis la 01.02.2019 cu privire la angajare din data de 01 februarie 2019, în funcția de îngrijitor de animale la Ferma de Lapte, amplasată în extravilanul satului Goleni, raionul Edineț, ce aparține Î.M., „Millstream Daiiy” S.R.L.

Ca urmare, la data de 29 iunie 2022, aproximativ la ora 14:00, în cadrul procesului de muncă, ce se desfășura la data indicată în lipsa administratorului Boet Jim, care din familiale se afla în municipiul Chișinău, Șoldan Alexandr, în scopul efectuării lucrărilor de al furtunului pompei submersibilă de canalizare de modelul JST-55 SK 2100/16 (Robinson) instalată în fântâna de canalizare destinată pentru acumulare a apelor murdare în scurgerilor din sala de muls a Fermei de Lapte, situată lângă construcția menționată nu a fost afișat nici un panou care ar avertiza despre pericolul de intoxicație cu gaze toxice acumulate în urmă descompunerii deșeurilor organice transportate prin sistemul de canalizare și având acces liber în interiorul acesteia, luând cu sine două chei fixe și șublerul, punând pe o curea fixată de lanț, care la rândul său a fost agățat de mecanismul încărcătorului echipat la tractorul de marca și model "MTZ 1025", la volanul căruia se

afla salariatul Cudreavțev Igor, și având acces liber de a s-a coborât în fântână de canalizare prin gura capacului confecționată din beton, Șoldan Alexandr la scurt timp căzând în fântână de canalizare. Cudreavțev Igor presupunând, că Șoldan Alexandr se înecă în apele murdare acumulate în canalizare, a coborât repede din tractor și cu ajutorul lanțului agățat de mecanismul încărcătorului frontal echipat la tractorul indicat, s-a dat jos singur în fântâna de canalizare pentru a-l scoate pe Șoldan Alexandr, însă ambii au căzut în fântâna de canalizare și la strigătele lucrătorilor, care se aflau la fața locului, nu au dat semne de viață.

6. Este de menționat că, la data de 29 iunie 2022, aproximativ la ora 14:00, în cadrul procesului muncă, ce se desfășura la ferma de lapte a SRL "Millstream Dairy", din sat. Goleni r. Edineț, în rezultatul nerespectării normelor de securitate și a neglijării salariaților de a folosi special a avut loc un accident de muncă soldat cu moartea a doi salariați Șoldan Alexandru și Cudreavțev Igor, care activau în calitate de îngrijitori animale.

7. Inspecția Teritorială de Muncă Edineț a cercetat accidentul de muncă și ca rezultat a emis:

Procesul-verbal nr.ISM-2022-PV-62126 privind cercetarea accidentului de muncă mora produs la 29.06.2022 ora 14:00, pe teritoriul Fermei de lapte ce aparține ÎM "Millstream Dairy" SRL, amplasată în extravilanul s.Goleni, rl.Edineț.

În conținutul procesului-verbal nr.ISM-2022-PV-62126 din 17.08.2022, s-a indicat că Șoldan Alexandr, angajat în calitate de îngrijitor de animale, a suferit accidentul în urma contactului cu substanțe nocive, în rezultatul coborârii în fântâna de acumulare a apelor murdare în urma scurgerilor din sala de muls a Fermei de Lapte ce aparține ÎM "Millstream Dairy" SRL, amplasată în extravilanul s.Goleni, rl.Edineț.

Procesul-verbal nr.ISM-2022-PV-62127 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, produs la 29.06.2022 ora 14:00, pe teritoriul Fermei de lapte ce aparține ÎM "Millstream Dairy" SRL amplasată în extravilanul s.Goleni, rl.Edineț.

8. În conținutul procesului-verbal nr.ISM-2022-PV-62127 din 17.08.2022, s-a indicat că, Cudreavțev Igor, angajat în calitate de îngrijitor de animale, a suferit accidentul în urma contactului cu substanțe nocive, în rezultatul coborârii în fântâna de acumulare a apelor murdare în urma scurgerilor din sala de muls a Fermei de Lapte ce aparține IM "Millstream Dairy" SRL, amplasată în extravilanul s.Goleni, rl.Edineț.

9. În dosarul de cercetare a accidentului de muncă, se indică că, necesitatea curățirii fântânii date a parvenit în urma deteriorării furtunului de legătură a pompei cu țeava de scurgere în bazinul de colectare a dejecțiilor. La fel se indică că, în urma efectuării lucrării de curățire repetată a fântânei, cu ajutorul - tractorului de marca John Deere 6610, la care era remorcată cisterna (semiremorcă) de model Vidania Meprozet, nu a fost curățată până la fund, deoarece nu ajungea până la fundul fântânii, furtunul cisternei cu ajutorul căreia se efectua curățarea. Din constatările Inspectoratului Muncii și a declarațiilor martorilor, reiese cu certitudine că, la inițiativa lui Șoldan Alexandr, acesta personal, a decis să schimbe furtunul deteriorat al pompei electrice de apă.

10. Avocatul inculpatului Jim Boet, a înaintat cerere prin prisma art. 15, 26, 311 al Regulamentului privind modul de cercetare a accidentului de muncă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1361 din 22 decembrie 2005, art. 68 alin. l) pct.7 din Codul de procedură penală, solicitând: emiterea Ordonanței privind dispunerea unei cercetări repetate a accidentului de muncă mortal colectiv suferit de către Șoldan Alexandr, a.n. 22.07.1988 și Cudreavțev Igor, a.n. 01.12.1978 salariați ai IM "Millstream Dairy" SRL.

Cererea a fost respinsă.

IV – Expunerea pretinselor încălcări:

1. În opinia avocatului inculpatului Jim Boet, sintagma „(...) cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală”, din prevederile alin. 1 art. 183 Cod penal Nr. 985 din 18-04-2002, sunt criticabile sub aspect constituțional.

2. Justificând încadrarea juridică a faptei procurorul a indicat că, Jim Boet ”nu a întreprins măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare, nu a asigurat lucrătorii cu echipament necesar individual de protecție, nu a evaluat și nu a ținut evidenta zonelor cu risc profesional grav și specific, în special - fântâna de canalizare destinată pentru acumulare a apelor murdare în urma scurgerilor din sala de muls a Fermei de Lapte, care prezintă pericol de intoxicație cu gaze toxice acumulate în urma descompunerii deșeurilor organice, transportate prin sistemul de canalizare, deci prin urmare a manifestat superficialitate în raport cu îndeplinirea obligațiilor legale față de salariații Șoldan Alexandru și Cudreavțev Igor.

3. Așadar, pentru ca fapta să constituie infracțiune, pe lângă trăsătura pericolului social, adică a caracterului prejudiciabil se cere și trăsătura esențială a vinovăției. Astfel, dacă prima trăsătura caracterului prejudiciabil sau al pericolului social privește aspectul obiectiv, material al infracțiunii, trăsătura vinovăției privește aspectul subiectiv al categoriei examinate. Tocmai de aceea putem deduce faptul că, fără vinovăție nu există infracțiune, nici răspundere penală. Pentru ca fapta să constituie infracțiune, să atragă aplicarea unei pedepse, nu este suficient ca ea să aparțină material faptuitorului, ci trebuie să-i fie imputabilă acestuia.

4. Conform art. 183 Cod penal încălcarea regulilor de protecție a muncii

(1) Încălcarea de către o persoană cu funcție de răspundere ori de către o persoană ca gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală a tehui securității, a igienei industriale sau a altor reguli de protecție a muncii, dacă această încălcări provocat accidente cu oameni sau alte urmări grave, se pedepsește cu amendă în mărime de Ia 550 la 850 unități convenționale sau cu mîm neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 am.

(2) Aceeași acțiune care a provocat din imprudență decesul unei persoane se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite fum sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

5. Articolul 19 din LEGEA Nr. 186 din 10-07-2008 securității și sănătății în muncă stabile ”Obligațiile lucrătorilor”, și anume:

(1) Fiecare lucrător își va desfășura activitatea în conformitate cu pregătirea profesionali instruirea sa, precum și cu instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă primite din par angajatorului, astfel încât să nu expună la pericol de accidentare sau de îmbolnăx profesională nici propria persoană și nici alte persoane care ar putea fi afectate de acțiui sau de omisiunile lui în timpul lucrului.

(2) Pentru realizarea dispozițiilor alin.(1), lucrătorii sânt obligați:

a) să utilizeze corect mașinile, aparatele, uneltele, substanțele periculoase, echipamentele transport și alte mijloace de producție;

b) să utilizeze corect echipamentul individual de protecție pus la dispoziție și, după utilizare să îl înapoieze sau să îl pună la locul destinat pentru păstrare;

7

c) să excludă deconectarea, schimbarea sau mutarea arbitrară a dispozitivelor de proteji ale mașinilor, aparatelor, uneltelor, instalațiilor, clădirilor și altor construcții, precum și utilizeze corect aceste dispozitive;

d) să comunice imediat angajatorului și/sau lucrătorilor desemnați orice situație de mu pe care au motive întemeiate să o considere un pericol grav pentru securitate și sănătății precum și orice defecțiuni ale sistemelor de protecție;

e) să aducă la cunoștință conducătorului locului de muncă și/sau angajatorului orice caz de îmbolnăvire a lor la locul de muncă sau orice accident de muncă suferit de ei;

f) să coopereze cu angajatorul și/sau cu lucrătorii desemnați, atâta timp cât este necesar pentru a face posibilă realizarea oricăror măsuri sau cerințe dispuse de inspectorii de mu sau pentru a da posibilitate angajatorului să se asigure că mediul de lucru este în siguri și nu prezintă riscuri profesionale în activitatea lucrătorului;

g) să însușească și să respecte instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă.

(3) Obligațiile prevăzute la alin.(1) se aplică, după caz, și altor persoane specificate la c alin. (2) lit. c)-h).

6. Însă, legislația penală și nici contravențională nu stabilește o pedeapsă salariatului/lucrătorului pentru încălcarea tehnicii securității sau a altor reguli protecție a muncii.

7. Or, legislația penală a României stabilește ” Nerespectarea de către orice persoană a obligațiilor și a măsurilor stabilite cu privire la securitatea și sănătatea în muncă, dacă prin aceasta se creează un pericol iminent de producere a unui accident de muncă sau de îmbolnăvire profesională...”.

8. Astfel, sintagma „( )”, cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală ... din prevederile alin. 1) art. 183 Cod penal Nr. 985 din 18-04-2002, contravine principiului “caracterului personal al răspunderii ” consacrat prin art. 6 a Codului penal.

9. Deci, observă că, atât prevederile Constituției Republicii Moldova cât și ale Codului muncii operează cu noțiunea de salariat, oferindu-i celui din urmă protecție juridică în domeniul securității și sănătății în muncă.

10. Însă, nu este eliberat salariatul, sau alte persoane, în afara celor enumerate de art. 183 Cod penal de la respectarea regulilor tehnicii securității a instrucțiunilor de securitate și sănătate în muncă primite din partea angajatorului, și trebuie să poarte răspundere pentru faptele sale.

11. Expunerea exhaustivă a persoanelor, care urmează a fi trase la răspundere penală în temeiul art. 183 Cod Penal al RM, favorizează examinarea superficială a cazurilor privind accidentele de muncă, fără ca organul de urmărire penală să cerceteze toate circumstanțele, și să analizeze sub aspect legal, atât faptele persoanelor cu funcții de răspundere și gestionează o întreprindere, cât și faptele salariatului implicat în accidentul de muncă.

12. Din materialele dosarului privind accidentul la locul de muncă, consideră că s-a stabilit incontestabil că, Șoldan Alexandr și Cudreavțev Igor au fost angajați în cadrul SRL ”Millstream Dairy” ceea ce atestă că, incidentul care a avut loc la Ferma de lapte, în rezultatul căruia Șoldan Alexandr și Cudreavțev Igor au decedat, a avut loc în perioada de acțiune a contractului individual de muncă și în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu.

13. Potrivit Fișei personale de instruire în domeniul securității și sănătății în

muncă, întocmită pe numele lui Șoldan Alexandr și Cudreavțev Igor , în sarcina angajatorilor au fost stabilite următoarele obligații: să-și însușească și să respecte instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă specifice activității prestate.

14. Instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă specifice activității prestate au fost expres stipulate în INSTRUCȚIUNEA de securitate și sănătate în muncă pentru îngrijitor de animale Nr. 42, aprobat prin Ordinul nr. 04-SSM din 15.01.2020, care a fost adusă la cunoștință salariaților.

15. Mai mult decât atât, salariații au fost cunoscuți cu pct. 22 "EVACUAREA dejecțiilor" din INSTRUCȚIUNEA de securitate și sănătate în muncă pentru îngrijitor de animale Nr. 42, care prevede expres:

Pct.23. În grajdurile unde evacuarea dejecțiilor se face mecanic cu instalații cu racleti, salariații vor fi instruiți să nu efectueze intervenții în timpul funcționării acestora.

Pct.24.pentru evitarea accidentelor se vor respecta strict următoarele reguli: 3) (...) reglajele necesare se vor face cu cea mai mare precauție și numai de către personal competent".

Pct. 35 din INSTRUCȚIUNEA de securitate și sănătate în muncă pentru îngrijitor de animale Nr. 42, prevede foarte explicit că:" în cazul în care este necesară intervenția la mecanismele pentru întinderea lanțului sau alte intervenții, aceste operații se vor face mima după îndepărtarea tuturor capacelor în vederea unei bune aerisiri. "

16. În principiu, cadrul legal privind sănătatea și securitatea în muncă este reprezentat de Leg Nr. 186 din 10-07-2008 securității și sănătății în muncă. Prin urmare, conform dispoziției actului normativ prezentat, angajatorul are obligația de a asigura securitatea și sănătății lucrătorilor în toate aspectele legate de muncă.

17. Pe de altă parte, fiecare lucrător are obligația de a-și desfășura activitatea, în conformitate pregătirea și instruirea sa, precum și cu instrucțiunile primite din partea angajatorului, astfel încât să nu expună la pericol de accidentare sau îmbolnăvire profesională atât propria persoană, cât și alte persoane care pot fi afectate de acțiunile sau omisiunile sale în timpul procesului de muncă.

18. În caz contrar, lucrătorului în cauză ca și angajatorului ar trebui să îi poată fi imputa infracțiunea de nerespectare a măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă.

19. Dispozițiile art. 6 al Codului penal al Republicii Moldova se referă la „pedepsele” ce se aplică persoanelor “infractorilor” cât și la vinovăția acestora . Or aceasta înseamnă că numai infractorul poate fi tras la răspundere penală, deoarece în dreptul penal nimeni nu poate răspunde pentru fapta altuia ca, de exemplu, în dreptul civil (persoana civilmente responsabilă). Principiul “caracterului personal al răspunderii” mai are la rândul său și deplină concordanță și cu principiul; “Legalității incriminării și a pedepselor”, iar acea deoarece temeiul acestei răspunderi se află și în baza art. 14 al Codului penal.

20. Codul penal statuează la art. 14, Noțiunea de infracțiune, "(1) Infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție pasibilă de pedeapsă penală.

21. Aplicarea sintagmei „(...)”, cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală”, din prevederile alin art. 183 Cod penal dă naștere insecurității juridice și incertitudinii pentru subiectele de drept vizate, or în jurisprudența sa Curtea Europeană a statuat că: (...) odată

9

ce statul adoptă soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cât e de posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de că măsurile de aplicare a acestei soluții (...)” (Hotărîrea CEDO Păduraru vs România).

22. Potrivit jurisprudenței Curții Europene ”O normă este accesibilă și previzibilă numai atunci cînd este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă. (...) legea trebuie să fie accesibilă în un mod adecvat: cetățeanul trebuie să aibă un indiciu adecvat, în circumstanțe concrete asupra reglementărilor legale aplicabile (...)” (Hotărîrea CEDO Silver vs Regatul Unit).

23. Principiul răspunderii penale vine să garanteze libertatea persoanei și determină aplica tratamentul sancționator doar acelei persoane, fizice ori juridice, care a încălcat normele drept penal. Corolarul acestui principiu este principiul caracterului personal al pedepsei conform căruia pedeapsa nu poate fi aplicată decât aceluia care a săvârșit cu vinovăția prevăzută de lege, fapta incriminată de legea penală.

24. În conformitate cu prevederile art. 99 alin. (2) din Codul de procedură penală, probele administrate se verifică și se apreciază de către organul de urmărire penală sau instanță, după dispoziția art. 100 alin. (4) al aceluiași articol, toate probele administrate în cauza per vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective.

25. Cercetarea penală în temeiul art. 183 Cod penal, urmează a fi efectuată în scopul săvârșirii anchetei și stabilirii tuturor circumstanțelor care au dus la urmările survenite, la identificarea tuturor persoanelor implicate.

26. Or, conform dispoziției art. 51 alin. (1) din Codul penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componenta infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale. Reieșind din norma procesual penală citată, rezultă că temeiul juridic al răspunderii penale este componenta de infracțiune, și anume: obiectul, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă.

27. Conform art. 52 alin. (1) Cod penal, se consideră componentă a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă.

Latura obiectivă a încălcării regulilor de protecție a muncii include: a) fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea sau inacțiunea de încălcare a tehnicii securității, a igienei industriale sau a altor reguli de protecție a muncii; b) urmările prejudiciabile sub formă de accidente cu oameni sau alte urmări grave; c) legătura cauzală între fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

28. Regulile de protecție a muncii decât, cele indicate în actele normative de rigoare, pot fi instituite de către angajatorul entității care are obligația de a elabora instrucțiuni proprii de securitate a muncii, care au ca scop detalierea și particularizarea prevederilor din normele generale, specifice, a standardelor și a altor reglementări în domeniu, în funcție de particularitățile proceselor de muncă.

29. În situația în care, salariatul este instruit corespunzător, iar art. 183 Cod penal stabilește doar răspunderea persoanei cu funcție de răspundere, se decede

10
cercetarea acțiunilor salariatului de la respectarea regulilor tehnicii securității, și a laturii subiective a infracțiunii.

30. Bunele practici privind sănătatea și securitatea reprezintă responsabilitatea tuturor, atât a persoanei care gestionează societatea în scopul elaborării instrucțiunilor și instruirii personalului, cât și a persoanelor care trebuie să urmeze aceste instrucțiuni.

31. Deoarece în conformitate cu prevederile Legii nr. 186 din 10.07.2008 privind securitatea și sănătatea în muncă, angajatorii și angajații unităților economice sunt obligați să respecte un șir de cerințe privind securitatea muncii, iar pentru încălcare pot purta răspundere disciplinară, materială, administrativă sau penală.

32. Pornind de la raționamentele înscrise în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit a) și g) din Constituția Republicii Moldova, dacă în procesul judecării cauzei, instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil, care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată, nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Legea supremă, a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de partea în proces, prezentând direct Curții Constituționale, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

33. Autorul sesizării reamintește că preeminența dreptului presupune, inter alia, asigurarea legalității și a certitudinii juridice. În special în materie penală, dispozițiile articolului 21 și 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul răspunderii ersonale și a legalității incriminării și a pedepsei penale (nullm crimen, nulla poena sine lege).

34. Autorul sesizării consideră că speței îi sunt incidente mai multe drepturi fundamental garantate de Constituție...”.

În cadrul ședinței de judecată din 19.12.2023, procurorul în procuratura r. Edineț Cristina Strelețcaia-Grinceac a solicitat de a respinge Cererea respectivă.

În cadrul ședinței de judecată din 19.12.2023, avocatul succesorului părții vătămate Șoldan Vera – Irina Raducan a declarat că, nu este de acord cu Cererea respectivă, însă înțelege că prima instanță este obligată s-o remită la Curtea Constituțională pentru examinare.

În ședința de judecată din 19.12.2023 nu s-a mai prezentat nici o parte, însă instanța de judecată a considerat posibil examinarea circumstanțelor respective în lipsa lor.

Audiind opinia participanților la proces, studiind sesizarea/cererea depusă, materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată apreciază Sesizarea inculpatului Boet Jim depusă prin intermediul avocatului Iavorski-Baidaus Ana ca fiind întemeiată și care urmează a fi admisă parțial, reieșind din următoarele considerente.

Conform dispoziției art. 7 Codul de procedură penală,

(3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

(3/1) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3/2) *Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, debaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii.*

(3/3) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin.(31), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond.

(3/4) Ridicarea excepției de neconstituționalitate în procedura controlului judiciar al procedurilor prejudiciare nu suspendă examinarea cererilor, a demersurilor, a plângerilor și a recursurilor.

(4) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor legale și este expusă într-un act juridic care nu poate fi supus controlului constituționalității, instanța va aplica în direct legea.

(5) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică națională ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, instanța va aplica reglementările internaționale în direct, motivînd hotărîrea sa și informînd despre aceasta autoritatea care a adoptat norma națională respectivă și Curtea Supremă de Justiție.

(6) Hotărîrile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Potrivit prevederilor art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. (4) alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, *Rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.*

Prin Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a hotărât: în sensul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) coroborat cu art. art. 20, 115, 116 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor

12
Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții: a) *obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;* b) *excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;* c) *prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;* d) *nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.*

Referitor la condițiile de admisibilitate ale sesizării instanța de judecată remarcă că, sintagma: „(...) cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală”, din prevederile alin. 1) art. 183 Cod penal Nr. 985 din 18-04-2002, prin prisma art. 1 alin. 3), 16, 20 alin. 1), 21, din Constituția Republicii Moldova, care garantează principiul legalității încriminării, al caracterului personal al răspunderii penale, și instituie criteriile de calitate pe care trebuie să le îndeplinească o lege depusă de inculpatul Boet Jim prin intermediul avocatului Iavorski-Baidaus Ana, constituie obiect al controlului de constituționalitate, întrucât acestea fac parte din categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

La fel, instanța constată că excepția este ridicată de către inculpatul Boet Jim prin intermediul avocatului Iavorski-Baidaus Ana. Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, instanța de judecată nu a depistat vreo hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

În consecință, instanța de judecată apreciază că în speță, sunt întrunite condițiile stabilite de Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, fiind o lege organică, excepția a fost ridicată de inculpat prin intermediul avocatului acestuia, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale. Ca urmare, instanța va prezenta Curții Constituționale Sesizarea depusă de inculpatul Boet Jim prin intermediul avocatului Iavorski-Baidaus Ana.

Instanța de judecată nu va suspenda proces penal respectiv, deoarece conform art. 7 al. (3/2) a Codului de Procedură Penală, ridicarea excepției de neconstituționalitate *nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei.*

În acest context, conducându-se de Hotărârea Curții Constituționale din 09

februarie 2016, privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, art. 7, art. 342 Codul de procedură penală, instanța de judecată¹³

dispune:

Se admite Sesizarea depusă de inculpatul Boet Jim prin intermediul avocatului Iavorski-Baidaus Ana privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „(...),cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală”, din prevederile alin. 1) art. 183 Cod penal Nr. 985 din 18-04-2002, prin prisma art. art. 1 alin.3), 16, 20 alin. 1), 21, din Constituția Republicii Moldova, care garantează principiul legalității încriminării, al caracterului personal al răspunderii penale, și instituie criteriile de calitate pe care trebuie să le îndeplinească o lege.

Se ridică excepția de neconstituționalitate în cauza penală nr. 1-131/23 (1-23001003-28-1-22062023) de învinuire a lui Jim Boet, a.n. 23.10.1987, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 183 al. 2 Cod Penal a Republicii Moldova.

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la realizarea controlului constituționalității a sintagmei „(...),cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală”, din prevederile alin. 1) art. 183 Cod penal Nr. 985 din 18-04-2002, prin prisma art. art. 1 alin.3), 16, 20 alin. 1), 21, din Constituția Republicii Moldova, care garantează principiul legalității încriminării, al caracterului personal al răspunderii penale, și instituie criteriile de calitate pe care trebuie să le îndeplinească o lege.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, Sesizarea inculpatului Boet Jim depusă prin intermediul avocatului Iavorski-Baidaus Ana și copia rechizitoriului.

Se respinge ca neîntemeiată, Cererea depusă de inculpatul Boet Jim prin intermediul avocatului Iavorski-Baidaus Ana privind suspendarea procesului penal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecător

Bîrsan Ghenadie